

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtina, 29. septembra 2023. godine
Br.ref.: RK 2272/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI193/22

Podnosilac

Avni Selmani

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 197/2021
od 6. jula 2022. godine Vrhovnog suda Kosova**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nirnani, predsednica
Bajrarn Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radornir Laban, sudija
Rernzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhrni Rexhepi, sudija, i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Avni Selmani, sa prebivalištem u opštini Uroševac (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa ICS Assistance LL.C., preko Besnika Z. Nikqija, advokat iz opštine Priština.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Rev. br. 197/2021] od 6. jula 2022. godine Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa presudom [Ac. br. 2824/2018] od 2. decembra 2020. godine Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i presudom [C. br. 782/ 2016] od 20. februara 2018. godine Osnovnog suda u Uroševcu, Opšti departman, Civilna divizija.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [Rev. br. 197/2021] od 6. jula 2022. godine Vrhovnog suda, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25 (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 (u daljem tekstu: Poslovnik).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu 15 (petnaest) dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za strane.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 9. decembra 2022. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 16. decembra 2022. godine, sudija Enver Peci je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo, kada je i počeo njegov mandat u Sudu.
8. Dana 20. decembra 2022. godine, predsednica Suda je, odlukom [br. GJR.KSH KI193/22], imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Remzije Istrefi-Peci (članovi).
9. Dana 27. decembra 2022. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio i Vrhovni sud.

10. Istog dana, Sud je obavestio i Osnovni sud u Gnjilanu o registraciji zahteva i tražio od njih da podnesu Sudu priznanicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
11. Dana 5. januara 2023. godine, Osnovni sud u Gnjilanu je obavestio Sud da se ovaj predmet nalazi u Osnovnom sudu u Uroševcu (u daljem tekstu: Osnovni sud).
12. Dana 17. januara 2023. godine, Sud je obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i tražio od njih da podnesu Sudu priznanicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku, kao i kompletni dosije predmeta.
13. Dana 31. januara 2023. godine, Osnovni sud je podneo Sudu i kompletni dosije predmeta.
14. Dana 24. februara 2023. godine, Sud je obavestio osiguravajuće društvo "SIGURIA", sa sedištem u Prištini (u daljem tekstu: Društvo "Siguria"), o registraciji zahteva.
15. Dana 13. marta 2023. godine, Društvo "Siguria", koje zastupa KA "Arbëresh", je preko advokata Adnana Pacollija i Muhameta Durmishija, podnelo Sudu odgovor na obaveštenje Suda o registraciji zahteva.
16. Dana 30. avgusta 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

17. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva 10. avgusta 2016. godine povređen u saobraćajnoj nesreći koju je izazvao osiguranik Društva „Siguria”, A.K.
18. Dana 31. avgusta 2016. godine, u skladu sa polisom osiguranja osiguranika A.K., u vanparničnom postupku, podnosilac zahteva je na osnovu prava na „*actio directa*“ podneo zahtev za naknadu štete Društvu „Siguria“, odnosno za regres duga i primanje avansa, kojim je tražio iznos od 19.504,39 € (devetnaest hiljada petsto četiri evra i trideset devet centi) na ime troškova za obavljene lekarske preglede i hirurške intervencije, kao i iznos od 17.700,00 € (sedamnaest hiljadu sedamsto evra), koji bi trebalo da se potroši tokom septembra 2016. godine za dalje medicinske tretmane.
19. U odsustvu rešenja zahteva za naknadu štete u redovnom postupku, iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva 31. oktobra 2016. godine podneo tužbu Osnovnom sudu za naknadu štete tako što će Društvo „Siguria“ naime materijalne i nematerijalne štete za telesne povrede podnosiocu zahteva isplatiti iznos od 36.000,00 (trideset šest hiljada) evra, dok članovima njegove porodice kao satuziocima B.S., A.S., N.S., i H.S., na ime nematerijalne štete iznos od 3.500,00 (tri hiljade petsto) evra sa kaznenom kamatom od 12% (dvanaest odsto), počev od 31. avgusta 2016. godine do konačne isplate, kao i parnične troškove.
20. Dana 20. februara 2018. godine, Osnovni sud je, presudom [C. br. 782/16], usvojio, kao delimično osnovan, tužbeni zahtev podnosioca, tako što će istima:

(i) biti isplaćeni sledeći iznosi:

(a) na ime naknade nematerijalne štete:

- za duševnu bol zbog umanjena životne aktivnosti, iznos od 35.000 evra (trideset pet hiljada evra);
- za naruženost, iznos od 2.500,00 € (dve hiljade i petsto evra);
- za fizičke bolove, iznos od 4.000,00 € (četiri hiljade evra);
- za strah, iznos od 1.500,00 € (hiljadu i petsto evra);

(b) na ime naknade materijalne štete:

- za negu i pomoć trećeg lica u trajanju od tri meseca, iznos od 300,00 € (trista evra);
- za obogaćenu hranu za 45 (četrdeset pet) dana, iznos od 225,00 € (dvesta dvadeset pet evra);
- za medicinske troškove, iznos od 19.504,39 € (devetnaest hiljada petsto četiri evra i trideset devet centi);
- za izgublenu zaradu do 31. januara 2018. godine, iznos od 5.586,83 € (pet hiljada petsto osamdeset šest evra i osamdeset tri centi);
- za kapitaliziranu rentu, iznos od 63.054,00 € (šezdeset tri hiljade pedeset četiri evra);

(ii) pored ukupnog iznosa od 131.670,22 € (sto trideset jedna hiljada šeststo sedamdeset evra i dvadeset dva centa), isplatiti mu i sporednu obavezu, tj. zakonsku kamatu od 12% (dvanaest odsto) od dana podnošenja tužbe 4. novembra 2016. godine za nematerijalnu štetu, dok za materijalnu štetu kamatu od 12% (dvanaest odsto) od dana izdavanja aktuarskog veštačenja 27. januara 2018. godine; kao i

(iii) troškove postupka u iznosu od 2.856,00 € (dve hiljade osamsto pedeset i šest evra) u roku od 15 (petnaest) dana od pravnosnažnosti presude.

21. Dana 27. aprila 2018. godine, Društvo „Siguria“ je uložilo žalbu Apelacionom sudu na presudu [C. br. 782/16] od 20. februara 2018. godine Osnovnog suda, zbog (i) bitne povrede odredaba parničnog postupka; (ii) pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, i (iii) pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se žalba usvoji i osporena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na preispitivanje i presuđivanje. Što se tiče godišnje kamate od 12% (dvanaest odsto) od dana podnošenja tužbe za nematerijalnu štetu i godišnje kamate od 12% (dvanaest odsto) od izdavanja aktuarskog veštačenja, Društvo „Siguria“ je u svojoj žalbi, između ostalog, istaklo: „*Sud je povredio zakonske odredbe u vezi sa zakonskom kamatom, jer ista počinje da teče od dana donošenja presude, a koja se primenjuje i za sredstva položena u bankama koje posluju na Kosovu, u roku od godinu dana bez određene namene*”.
22. Dana 28. maja 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo odgovor na žalbu Apelacionom sudu, u kojem je u vezi sa zateznom kamatom istakao sledeće: „*[...] osporenom presudom je pravilno razmotrena institucija zatezne kamate u ovom pravnom izveštaju. Kako proizilazi iz stava 2, odredbe člana 382. ZOO-a, iznos zatezne kamate je osam procenta (8%) godišnje, OSIM ako nije drugačije određeno posebnim zakonom (Lex Specialis), kao što je slučaj u ovom građansko-pravnom slučaju, a zatezna kamata se reguliše Zakonom 04/L-018, odnosno članom 26.6. Stoga, pravilno je primenjen iznos zatezne kamate od 12% u smislu člana 26.6 Zakona 04/L-018*”.

23. Dana 2. decembra 2020. godine, Apelacioni sud je, presudom [Ac. br. 2824/18], delimično usvojio, kao osnovanu, žalbu Društva „Siguria“ i preinačio presudu Osnovnog suda:
- (i) u delu koji se odnosi na smanjenje opšte životne aktivnosti, tako što je podnosiocu zahteva nadoknadio 23.000,00 evra (dvadeset tri hiljade evra), dok je ostale tražene iznose odbio, kao neosnovane;
  - (ii) u delu izreke za ukupan iznos tužbenog zahteva, tako da se podnosiocu zahteva za odobreni deo tužbenog zahteva, sve vrste štete, plati kamata u iznosu od 8% (osam odsto), počev od datuma prijema prvostepene presude 20. februara 2018. godine do konačne isplate;
  - (iii) u delu koji se odnosi na naknadu materijalne štete za izgubljenu zaradu - rentu, i odluku o troškovima postupka, tako da se predmet u ovom delu vratio prvostepenom sudu na preispitivanje i presuđivanje;
- dok je odbio drugi deo žalbe Društva „Sigura“ i potvrdio presudu Osnovnog suda u neizmenjenom delu.
24. U obrazloženju gore navedene presude, Apelacioni sud je u vezi sa zateznom kamatom ocenio: *„[...] ista treba da se sudi u visini od 8%, računajući od dana prijema presude prvostepenog suda 20.02.2018. godine, do konačne isplate, u skladu sa članom 378 i 302 važećeg ZOO-a za ovaj slučaj”*.
25. Dana 11. januara 2021. godine, podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu protiv presude [Ac. br. 2824/18] od 2. decembra 2020. godine Apelacionog suda, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene činjeničnog stanja, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji njegovu reviziju i preinači presudu Apelacionog suda, tako da se obaveže Društvo „Siguria“ da isplati iznos od 131.670,22 € (sto trideset jedna hiljada šest stotina sedamdeset evra i dvadeset dva centa), sa zateznom kamatom od 12% (dvanaest odsto) od datuma prijema prvostepene presude do konačne isplate za deo iznosa za nematerijalnu štetu, dok sa zateznom kamatom od 12% (dvanaest odsto) od datuma podnošenja zahteva u redovnom postupku, odnosno 4. novembra 2016. godine, za deo iznosa za materijalnu štetu, kao i naknadu za troškove postupka.
26. Podnosilac zahteva je u svojoj reviziji, u vezi sa zateznom kamatom, naglasio da je Apelacioni sud preinačio odluku Osnovnog suda u ovoj tački, smanjivši godišnju stopu zatezne kamate sa 12% (dvanaest odsto) na 8% (osam odsto) i da je ovakav stav Apelacionog suda: *„[...] u suprotnosti sa Pravnim mišljenjem Vrhovnog suda od 02.12.2020. godine – tačka XII u vezi sa godišnjom stopom zatezne kamate (12%). Pored toga, i u pogledu momenta kašnjenja, u suprotnosti sa odredbom člana 26.6 Zakona 04/L-018, Apelacioni sud primenjuje momenat kašnjenja tuženog u odnosu na vrste materijalne štete, sudeći od momenta donošenja presude u prvom stepenu, a ne od dana podnošenja zahteva u redovnom postupku - kako je izričito definisano u stavu 6 člana 26. Zakona 04/L-018 i kako je navedeno u tački XIV Pravnog mišljenja Vrhovnog suda. U tom smislu, odluka Apelacionog suda može biti prihvatljiva za tužioca samo u pogledu momenta kašnjenja za nematerijalnu štetu i naknade kapitalizovane štete za izgubljenu zaradu – ovo u smislu tačke XV Pravnog mišljenja Vrhovnog suda, međutim u visini godišnje stope od 12%, a ne 8%”*.
27. Dana 6. jula 2022. godine, Vrhovni sud je, presudom [Rev. br. 197/2021], delimično usvojio reviziju podnosioca zahteva, na način da se dosuđena kamata za materijalnu štetu

treba računati od dana podnošenja tužbe, odnosno od 4. novembra 2016. godine, dok za nematerijalnu štetu od dana donošenja prvostepene presude, odnosno od 20. februara 2018. godine, dok je ostatak revizije, između ostalog, u pogledu visine zatezne kamate, odbijen, kao neosnovan, sa obrazloženjem: „Zakonom o obligacionim odnosima je u članu 382, stav 1, propisano pravo poverioca na zateznu kamatu u slučaju da dužnik zadocni u ispunjenju obaveze. U stavu 2 istog člana je utvrđena visina zatezne kamate od osam (8%) procenata godišnje. Zatezna kamata definisana članom 26, stav 6, Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti ne može da se primeni u ovom slučaju. Ovo iz razloga što predmetni zakon u stavu 6, člana 26 izričito definiše situacije kada se to primenjuje, tačnije onda kada oštećeni prihvati ponudu osiguravajućeg društva za naknadu štete, a ono kasni sa plaćanjem naknade, i u situaciji kada osiguravajuće društvo kasni sa plaćanjem avansa za nesporni deo štete. Pošto u ovom slučaju nije reč o takvoj situaciji, onda nema mesta za primenu ove zatezne kamate, osim one koja je propisana Zakonom o obligacionim odnosima”.

Navodi podnosioca zahteva

28. Podnosilac zahteva navodi da su mu presudom [Rev. br. 197/2021] od 6. jula 2022. godine Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
29. Podnosilac zahteva smatra da je presuda [E. Rev. br. 197/2021] od 6. jula 2022. godine Vrhovnog suda u suprotnosti sa *lex specialis*, odnosno stavom 6, člana 26. Zakona br. 04/L-018 o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti (u daljem tekstu: ZOOA) i tačkom XII Pravnog mišljenja br. 265 o kamati (u vezi sa primenjivim zakonom, visinom i periodom obračunavanja) od 1. decembra 2020. godine Vrhovnog suda (u daljem tekstu: Pravno mišljenje Vrhovnog suda o kamati).
30. Podnosilac u svom zahtevu ističe: “Vrhovni sud nije dao dovoljna i adekvatna obrazloženja u vezi sa svojom odlukom, odnosno potvrđivanjem nižestepene presude (Apelacionog suda) u vezi sa zateznom kamatom – na osnovu čega se smatra da je povređeno ustavno načelo proizvoljnosti u odlučivanju“, i „odluka Vrhovnog suda ne odgovara njenom obrazloženju, a stavovi iz obrazloženja su sami po sebi kontradiktorni sa odlukom– uprkos tome da se ne negira navod tužioca za primenu odredbe člana 26.6 Zakona br. 04/L-018. Međutim, uprkos usvajanju navoda o primeni „*lex specialis*“ (odredba člana 26. Zakona 04/L-018), Vrhovni sud u ovom slučaju primenjuje ovu odredbu na restriktivan način uz zaključak da se ona odnosi samo na redovan postupak, što je zapravo „*de lege ferenda*“ pristup koji nema podršku u sadržini ove odredbe i njenoj funkciji koju daje zakonodavac”.
31. Štaviše, podnosilac zahteva navodi da osporenu presudu karakteriše nedostatak sudskog obrazloženja, odnosno: „Presuda Vrhovnog suda je u delu pravnog obrazloženja manjkava kada se bavi pitanjem instituta zatezne kamate u smislu momenta zatezne kamate kod direktnih zahteva za naknadu štete i visine zatezne kamate. Pored toga, ispostavlja se da je odluka u vezi sa zateznom kamatom u suprotnosti sa stavom iz Pravnog mišljenja br. 265, čime se objektivno i isključuje mogućnost drugačijeg obrazloženja od onog iznetog u Pravnom mišljenju br. 265 i u njenom obrazloženju. Davanje zakonskih razloga za sudsku odluku je važan aspekt sudskog procesa”.
32. Podnosilac zahteva takođe smatra da je obrazloženje presude Vrhovnog suda u suprotnosti sa činjeničnim stanjem na sledeći način:

“Zahtev za naknadu štete je podnet 31.08.2016 godine.

- Usledila je urgencija od 09.11.2016. godine, gde je takođe tražena isplata nespornog dela u skladu sa stavom 4 člana 26 Zakona 04/L-018.

- Nema odgovora, odnosno uopšte nije obrađen zahtev za naknadu štete povređenog/tužioca (ovde podnosioca zahteva).

- Istekao je rok od 60 dana da tuženi postupi po zahtevu u redovnom postupku, a tek po isteku ovog roka, tačnije 31.10.2016. godine, pokrenut je spor”.

33. Pored toga, podnosilac zahteva razrađuje osnovna načela prava u obrazloženoj sudskoj odluci tako što se zasniva na jurisprudenciji Suda i Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) u pogledu prava na redovan sudski proces, zagarantovan članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a i stavom 1, člana 14. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, au prilog ovim argumentima, podnosilac zahteva se pozivao i na slučajeve Suda: [KI55/09](#), podnosilac zahteva: *N.T.SH. Meteorit*, presuda od 6. aprila 2011. godine; [KI135/14](#), podnosilac zahteva: “*IKK Classic*”, presuda od 8. februara 2016. godine; [KI138/15](#), podnosilac zahteva: “*Sharr Beteiligungs GmbH*” SH.P.K., presuda od 20. decembra 2017. godine; i [KI97/16](#), “*IKK Classic*”, presuda od 9. januara 2018. godine, kao i na sudsku prasku ESLJP-a: [Boldea protiv Rumunije](#), br. 19997/02, presuda od 15. maja 2007. godine, [Hiro Balani protiv Španije](#), br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27; [Ruiz Torija protiv Španije](#), br. 18390/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 29; [Helle protiv Finske](#), br. 157/1996/776/977, presuda od 19. decembra 1997. godine, stav 55, [Suominen protiv Finske](#), br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 34, [Gradinar protiv Moldavije](#), br. 7170/02, presuda od 8. jula 2008. godine, stav 107.
34. Podnosilac zahteva takođe smatra: „*Propust Vrhovnog suda da pruži adekvatno i dovoljno obrazloženje zasnovano na zakonu, krši i načelo pravne sigurnosti za strane i sprečava razvoj stalne prakse sudskog tumačenja za slične slučajeve*“. U kontekstu njegovog navoda o razlikama u sudskoj praksi Vrhovnog suda, podnosilac zahteva se poziva na 3 (tri) presude Vrhovnog suda, odnosno na (i) presudu [E. Rev. br. 22/2019] od 18. januara 2018. godine; (ii) presudu [Rev. E. br. 27/2018] od 24. septembra 2018. godine, i (iii) presudu [E. Rev. 23/2017] od 21. septembra 2017. godine.
35. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da nakon razmatranja i ocene navoda podnosioca zahteva ukine presudu [Rev.br. 197/2021] od 6. jula 2022. godine Vrhovnog suda zbog povrede člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1 člana 6. EKLJP-a i da istu vrati na preispitivanje.

Odgovor koji je podnela zainteresovana strana Društvo “Siguria”

36. Dana 13. marta 2023. godine, zakonski zastupnik Društva “Siguria” je podneo Sudu njihove komentare u vezi sa zahtevom podnosioca.
37. Društvo „Siguria“ smatra ispravnom presudu Vrhovnog suda o visini zakonske kamate u iznosu od 8% (osam odsto), jer se prema njima ne može primeniti stav 4, člana 26. ZOOA-a u konkretnom slučaju. To iz razloga što je Društvo „Siguria”, na osnovu mišljenja medicinskog veštaka, ponudila podnosiocu zahteva naknadu štete, uzimajući u obzir štetu u celini, i time isključila iz okolnosti plaćanja nespornu štetu u vidu avansa, ali, podnosilac zahteva nije prihvatio ponudu i da bi ostvario svoja prava sledio je sudski postupak. Shodno tome, prema Društvu „Siguria“, zakonska kamata se mora primeniti

prema Zakonu br. 04/L-077 o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO) u iznosu od 8% (osam odsto) i predlaže Sudu da odbije zahtev podnosioca, kao neosnovan.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*

[...]

Član 53

[Tumačenje odredbi ljudskih prava]

Osnovna prava i slobode zagwarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6

(Pravo na pravično suđenje)

1. *Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.*

ZAKON BR. 04/L-077 O OBLIGACIONIM ODNOSIMA [objavljen u Službenom listu od 19. juna 2012. godine. Prema članu 1059. Zakona, Zakon je stupio na snagu 6 (čest) meseci posle njegovog objavljivanja u Službenom listu]

Član 281

(Zakonska subrogacija)

“Kad obavezu ispuni lice koje ima neki pravni interes u tome predmetu, na njega prelazi, na osnovu zakona, u času ispunjenja, poveriočevo potraživanje sa svim sporednim pravima”.

**PODGLAVLJE 2
DOCNJA I**

DOCNJA DUŽNIKA

**Član 305
(Kad dužnik dolazi u docnju)**

- 1. Dužnik dolazi u docnju kad ne ispunji obavezu u roku određenom za ispunjenje.*
- 2. Ako rok za ispunjenje nije određen, dužnik dolazi u docnju kad ga poverilac pozove da ispunji obavezu, usmeno ili pismeno, vansudskom opomenom ili započinjanjem nekog postupka čija je svrha da se postigne ispunjenje obaveze”.*

**PODGLAVLJE 3
DOCNJA U ISPUNJENJU NOVČANIH OBAVEZA**

**Član 382
(Zatezna kamata)**

- 1. Dužnik koji zadocni u ispunjavanju novčanih obaveza duguje, osim glavnice, i zateznu kamatu.*
- 2. Iznos zatezne kamate je osam procenta (8%) godišnje, osim ako nije drugačije određeno posebnim zakonom”.*

**PODGLAVLJE 6
PRELAZ OSIGURANIKOVIH PRAVA PREMA ODGOVORNOM LICU NA
OSIGURAVAČA (SUBROGACIJA)**

**Član 960
(Subrogacija)**

- 1. Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva osiguranikova prava prema licu koje je po ma kom osnovu odgovorno za štetu.*
- 2. Ako je krivičom osiguranika onemogućen ovaj prelaz prava na osiguravače, u potpunosti ili delimično, osiguravač se oslobađa u odgovarajućoj meri svoje obaveze prema osiguraniku.*
- 3. Prelaz prava sa osiguranika na osiguravača ne može biti na štetu osiguranika, te ako je naknada koju je osiguranik dobio od osiguravača iz bilo kog uzroka niža od štete koju je pretrpeo, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovornog lica isplati ostatak naknade pre isplate osiguravačevog potraživanja po osnovu prava koja su prešla na njega. 4. Izuzetno od pravila o prelazu osiguranikovih prava na osiguravača, ova prava ne prelaze na osiguravača ako je štetu prouzrokovalo lice u srodstvu u pravoj liniji sa osiguranikom ili lice za čije postupke osiguranik odgovara, ili koje živi sa njim u istom domaćinstvu, ili lice koje je radnik osiguranika, osim ako su ta lica štetu prouzrokovala namerno.*
- 5. Ali ako je neko od lica pomenutih u prethodnom stavu bilo osigurano od odgovornosti, osiguravač može zahtevati od njegovog osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku”.*

ZAKON BR. 04/L-018 O OBAVEZnom OSIGURANJU OD AUTOODGOVORNOSTI

**Član 26
(Postupak zahteva za naknadu štete)**

“1. Osiguravatelj je obavezan da, za štete u ljudstvu, najkasnije u roku od šesdeset (60) dana, dok za štete u vlasništvu, najkasnije u roku od petnaest (15) dana od dana podnošenja zahteva za naknadu štete, da razmotri zahtev i da pismeno obavesti oštećenu stranu o:

1.1. ponudi za naknadu štete sa odgovarajućim objašnjenjem;

1.2. odluci i pravnim razlozima odbijanja zahteva za naknadu štete, kada su odgovornost i visina štete mogu osporiti.

2. Ukoliko podneseni zahtev nije kompletiran sa dokazima i potrebnom dokumentacijom radi određivanja naknade štete, osiguravatelj je obavezan da, najkasnije u roku od tri (3) dana od dana primanja zahteva za naknadu štete, pismeno obavesti oštećenog precizirajući sa kojim dokazima i dokumentacijom se treba dopuniti zahtev. Od dana primanja, odnosno kompletiranja dokumentacije zahteva, počinju da važe rokovi iz stava 1. ovog člana o obavezi osiguravatelja za tretiranje zahteva o naknadi štete.

3. CBK donosi će podzakonske akte koje će odrediti procedure za naknadu štete, uključujući i određivanje kad će se smatrati kompletiranim zahtev sa dokazima i potrebnom dokumentacijom radi odlučivanja u vezi sa naknadom štete.

4. Ukoliko nije moguće određivanje štete, odnosno određivanje kompletne naknade štete, odgovarajući osiguravatelj je obavezan da isplati oštećenoj strani neosporivi deo štete u formi predujma, unutra roka navedenog u paragrafu 1. ovog člana.

5. U slučaju kada odgovorni osiguravatelj ne odgovori oštećenoj strani unutar roka određenog u paragrafu 1. ovog člana, oštećeni ima pravo da podnese tužbu u nadležnom sudu.

6. U slučaju nepoštovanja utvrđenih rokova u stavu 1. ovog člana, i ne ispunjavanja obaveze za isplaćivanje avansa iz stava 4. ovog člana, odgovorni osiguratelj smatra se da je zakasnio u ispunjavanju obaveze za nadoknadu, obavezujući se isplati zateznu kamatu. Ova zatezna kamata isplaćuje u visini od 12% godišnje stope i obračunava se za svaki dan zakašnjenja do izmirenja prouzrokovane štete od strane odgovornog osiguratelja, počevši od dana podnošenja zahteva za nadoknadu.

7. Odredbe iz stava 1, 2, 4 i 5 ovog člana primenjuju se shodno i u slučaju tretiranja zahteva za naknadu šteta koje su obaveza ureda za štete po osnovu graničnog osiguranja i obaveze Fonda za kompenzacije.

8. Prilikom zahteva za naknadu štete iz sistema međunarodnog kartona osiguranja sprovodiće se posebna procedura i rokovi u skladu sa Kretskim sporazumom”.

ZAKON BR. 06/L-054 O SUDOVIMA, koji u članu 14 propisuje mehanizam za pravilno sprovođenje pravde i razmatranje izmene sudske prakse.

**Član 14
Nadležnosti i odgovornosti predsednika i potpredsednika suda**

[...]

2.10. predsednik suda saziva godišnji susret svih sudija za savetovanje o upravljanju pravosuđa u tom sudu; Za analiziranje organizacije rada suda; za razmatranje i predlaganja izmena u procedurama i praksi”.

PRAVILO 3 O IZMENI PRAVILA O OBAVEZONOM OSIGURANJU OD AUTOODGOVORNOSTI, koje je usvojio Upravni odbor Centralne banke Republike Kosova 25. septembra 2008. godine

**Član 5
(Regulisanje šteta)**

5.1 Regulisanje

“Zahtevi za naknadu šteta koje su na osnovu obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u skladu sa odredbama ovog zakona, uključujući regres iz garantnog fonda se trebaju rešavati u vremenskom periodu od 10 dana od dana podnošenja potrebnih dokaza i relevantne dokumentacije koja se traži od osiguravajuće kompanije ili od garantnog fonda, a u vezi sa naknadom šteta koje su imale za posledicu smrt, telesne povrede ili narušavanje zdravlja ili gubitka vlasništva.

Garantni fond ili neka osiguravajuća kompanija koja ne reguliše štetu validno u vremenskom roku od deset (10) dana, treba da plati štetu koja je jednaka sa 20% godišnje kamate izračunate od dana izveštavanja o šteti do dana kad se naknada štete isplati ili reguliše”.

PRAVNO MIŠLJENJE U VEZI SA KAMATOM, usvojeno na opštoj sednici Vrhovnog suda Republike Kosovo 1. decembra 2020. godine, zasnovano na članu 26, stavu 1 tački 1.4 Zakona o sudovima

**PRVI DEO
Primenjiv zakon**

“I. Za obligacione odnose nastale pre 20.12.2012. godine, koji se odnose na kamate, primenjivaće se odredbe Zakona o obligacionim odnosima (Sl. List SFRJ br. 29/78, 39/85 i 57/89).

II. Za obligacione odnose nastale nakon 19.12.2012. godine, primenjivaće se odredbe Zakona o obligacionim odnosima br. 04/L-077 (Sl. List Republike Kosova br. 19/19 od 19.06.2012. godine).

DRUGI DEO

IV. Za obligacione odnose nastalim pre 20.12.2012. godine, određivaće se visina kamatne stope kao za uložena sredstva duže od godinu dana bez posebne namene.

[...]

VI. Za obligacione odnose nastale nakon 19.12.2012. godine, visina godišnje kamatne stope za sva potraživanja biće 8 %, osim kada je drukčije predviđeno posebnim zakonom.

[...]

IX. U vezi potraživanja poverioca o naknadi štete po svim pravilima odgovornosti, kada oni imaju pravo na to, visina kamatne stope biće određivana u skladu sa stavovima IV i VI ovog pravnog mišljenja i u zavisnosti koji će zakon biti primenjivan, a koji je bio važeći u vreme kada je poverilac u svojstvu dužnika ispunio obavezu prema trećim licima.

[...]

XII. Potraživanja trećih lica prema kompanijama osiguranja, godišnja kamatna stopa od 12% biće primenjivana, tj. biće obračunavana kada za to budu ispunjeni zakonski uslovi, u slučajevima nepoštovanja rokova (čl. 25 st 1 i 2 Zakona o obaveznom osiguranju od auto odgovornosti br. 04/L-018, objavljen u Sl. Listu br, 4, dana 14 jula 2011 godine, a koji je stupio na snagu 30 jula 2011 godine), pa i neispunjavanje obaveza (čl. 26 st 4 ovog zakona) od strane osiguranika (kompanije osiguranja), za svaki dan zakašnjenja pa do njegove konačne isplate obaveze, počev od dana podnošenja zahteva o naknadi štete.

Slučajevi kada se primenjuje godišnja kamata po stopi od 12 %:

- Kada potraživanje osiguravajućoj kompaniji za naknadu štete za lica, ne bude rešavana u roku od 60 dana;
- Kada potraživanje osiguravajućoj kompaniji za naknadu štete na imovini (materijalna šteta), ne bude rešavano u roku od 15 dana.

Obrazloženje Pravnog mišljenja

Obrazloženje za tačku IX (devet) Pravnog mišljenja –U sudskoj praksi postoje češći slučajevi kada poverioci naknađuju štetu za koju su ispunili obaveze prema trećim licima, pogotovu za osiguranja domaćih i stranih kompanija. U takvim zahtevima je u sudskoj praksi zapaženo nekoliko oblika interpretacije i primene zakonskih odredbi kada se radi o kamatnim stopama. Kada se poverioci u slučajevima prilikom podnošenja zahteva o naknadi štete pozivaju na član 26. Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti br. 04/L-018 koji je stupio na snagu od 30.07.2011. godine, a na osnovu kojeg je predviđena stopa d 12%. Međutim, Vrhovni sud Kosova je na Opštoj sednici putem ovog pravnog mišljenja ocenio da se ne može u svim slučajevima primenjivati pomenuta kamatna stopa od 12%. To iz razloga što su zahtevi poverilaca o naknadi štete vezani isključivo za građansko-pravne odnose, pa se tako godišnje zatezne kamate trebaju isplaćivati u skladu sa stavovima IV i VI ovog mišljenja. To znači da u slučaju da je poverilac ispunio obavezu prema trećoj strani, pre 20.12.2012. godine-primenjivaće se stopa, kao za uložena sredstva iznad godinu dana bez posebne namene, dok će se za period nakon 19.12.2012 godine, primenjivati stopa od 8%.

Dalje, Vrhovni sud ceni da se kamatna stopa od 12% ne može primenjivati zbog same činjenice da po odredbama gore navedenog zakona br. 04/L-018, kamatna stopa od

12% dolazi do izražaja zbog nemarnosti kompanija osiguranja, a koji se potom pojavljuju kao regresni poverioci. Iz tih razloga se treba primenjivati kamatna stopa, kao za sredstva uložena viš od godinu dana bez posebne namene od 8%, ali u zavisnosti od zakona koji je važio u vreme nastanka obligacionog odnosa.

Obrazloženje tačke XII (dvanaest) Pravnog mišljenja – [...] Isti zakon je na vrlo jasan način propisao da razmatranje zahteva podrazumeva pismeno obaveštenje oštećenoj strani o ponudi za naknadu sa svim potrebnim objašnjenjima, kao i odbijajuću odluku na zahtev u slučaju kad se osporavaju odgovornost i visina naknade.

Odredba gore navedenog člana uređuje dve stvari: godišnju kamatu od 12% u slučaju neblagovremenosti rokova i neispunjavanja obaveza, kao i vreme-period kada je kamata počela teći tj. od momenta podnošenja zahteva o naknadi pa do konačne isplate. Neblagovremenost rokova u tom slučaju podrazumeva nerazmatranje zahteva trećih lica u vezi naknade za lica u roku od 60 dana i nerazmatranja zahteva za naknadu imovine (materijalnu štetu) u roku od 15 dana.

[...]

Neispunjavanje obaveze podrazumeva slučajeve kada u nemogućnosti određivanja naknade, odgovorni osiguravalac biva obavezan da oštećenoj strani isplati u vidu akontacije (kapare), u roku od 60 dana za naknadu trećim licima, a onu materijalnu u roku od 15 dana”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

38. Sud prvo ocenjuje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

39. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

40. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Član 49
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

41. Što se tiče ispunjenja ovih zahteva, Sud smatra da je podnosilac zahteva: ovlašćena strana; osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 197/2021] od 6. jula 2022. godine Vrhovnog suda; naglasio je prava i slobode za koje navodi da su mu povređene; iscrpeo je sva pravna sredstva propisana zakonom i podneo je zahtev u skladu sa propisanim roku.
42. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 34 [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika. Stav 2 pravila 34 Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Tačnije, tačka d) stava 1 i stava 2 pravila 34 Poslovnika, propisuje:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(d) Ako zahtev tacno razjašnjava i adekvatno iznosi činjenice i navode o povredi ustavnih prava ili odredbi.

[...]

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.

43. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi. Ovaj koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“, i specifičnosti gore navedene četiri kategorije navoda koji se kvalifikuju kao „očigledno neosnovani“ razvijeni kroz sudsku praksu ESLJP-a, Sud je usvojio i u svojoj sudskoj praksi uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: [KI40/20](#), podnosilac zahteva: *Sadik Gashi*, rešenje o nerihvatljivosti od 20. januara 2021. godine; [KI163/18](#), podnosilac zahteva: *Kujtim Lleshi*, rešenje o nerihvatljivosti od 24. juna 2020. godine; [KI21/21](#), podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o nerihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine, [KI107/21](#), podnosilac zahteva: *Ramiz Hoti*, rešenje o nerihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine).

44. U tom smislu, i prvo, Sud podseća da se okolnosti konkretnog slučaja odnose na nesreću podnosioca zahteva, koju je 8. avgusta 2016. godine prouzrokovao osiguranik Društva „Siguria“, pri čemu je pretrpeo materijalnu i nematerijalnu štetu. Podnosilac zahteva je 31. avgusta 2016. godine podneo zahtev za naknadu štete Društvu „Siguria“, odnosno regresiju duga i dobijanje avansa za medicinske troškove koje je imao i za koje se očekivalo da će imati, međutim, s obzirom da sporazum nije postignut, isti je 31. oktobra 2016. godine podneo tužbu Osnovnom sudu. Zahtev za naknadu materijalne štete je usvojio Osnovni sud presudom [C. br. 782/16] od 20. februara 2018. godine, u kojoj je utvrđena zatezna kamata od 12% (dvanaest odsto) počev od dana podnošenja tužbe 4. novembra 2016. godine za nematerijalnu štetu, a kamata od 12% (dvanaest odsto) za materijalnu štetu od dana izdavanja aktuarskog veštačenja tj. 27. januara 2018. godine. Zatim je, postupajući po žalbi Društva „Siguria“, Apelacioni sud presudom [Ac. br. 2824/18]] od 2. decembra 2020. godine preinačio presudu Osnovnog suda, između ostalog, i u pogledu visine zatezne kamate sa 12% (dvanaest odsto) na 8% (osam odsto), računajući je od dana donošenja presude prvostepenog suda 20. februara 2018. godine do konačne isplate. Protiv ove presude, podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu, koji je, između ostalog, osporenom presudom potvrdio presudu Apelacionog suda o visini zatezne kamate od 8% (osam odsto), ali je preinačio momenat njenog toka, odnosno od dana podnošenja tužbe 4. novembra 2016. godine za materijalnu štetu, dok od dana donošenja prvostepene presude 20. februara 2018. godine za nematerijalnu štetu. U kontekstu poslednje navedenog, Vrhovni sud je, između ostalog, obrazložio kamatu koju je prvostepeni sud odobrio u iznosu od 12% (dvanaest odsto): „[...] kada oštećeni prihvati ponudu osiguravajućeg društva za naknadu štete, a ono kasni sa plaćanjem naknade, i u situaciji kada osiguravajuće društvo kasni sa plaćanjem avansa za nesporni deo štete”.
45. Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da mu je osporenom presudom povređeno pravo zagantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a. U tom kontekstu, podnosilac zahteva smatra da ovu presudu: (i) karakteriše nedostatak obrazloženja sudske odluke prema sudskoj praksi Suda i ESLJP-a i da je u suprotnosti sa *lex specialis*, odnosno stavom 6 člana 26. ZOOA-a i tačkom XII Pravnog mišljenja Vrhovnog suda o kamatama o momentu toka zatezne kamate u direktnim zahtevima za naknadu štete i njenom iznosu; kao i (ii) krši načelo pravne sigurnosti za strane i sprečava razvoj stalne prakse sudskog tumačenja za slične predmete, što je potkrepio pozivanjem na 3 (tri) presude Vrhovnog suda.
46. U kontekstu gore navedenih tvrdnji, iako podnosilac zahteva u vezi sa primenom stava 2, člana 382. ZOOA-a i izuzetkom primene stava 6, člana 26. ZOOA-a od strane Vrhovnog suda postavlja pitanje o nedostatku obrazloženja sudske odluke, Sud primećuje da on u suštini takođe tvrdi pogrešno tumačenje i primenu zakona od strane Vrhovnog suda.
47. Stoga, Sud će dve kategorije navoda, odnosno navod o neobrazloženosti sudske odluke i nedoslednosti u sudskoj praksi Vrhovnog suda u odnosu na zakonske odredbe o zateznim kamatama u kontekstu ZOOA-a i ZOO-a, razmotriti na osnovu sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagantovane Ustavom.

I. Što se tiče navoda o neobrazloženosti sudske odluke

(i) Opšta načela u vezi sa obrazloženjem sudskih odluka

48. U pogledu prava na obrazloženu sudsku odluku zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, Sud prvo ističe da već ima konsolidovanu sudsku praksu. Ova praksa je izgrađena na osnovu sudske prakse ESLJP-a, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: [Hadjianastassiou protiv Grčke](#), br. 12945/87, presuda od 16. decembra 1992. godine; [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine; [Hiro Balani protiv Španije](#), br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine; [Higgins i drugi protiv Francuske](#), br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara 1998. godine; [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine; [Hirvisaari protiv Finske](#), br. 49684/99, presuda od 27. septembra 2001. godine; [Suominen protiv Finske](#), br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine; [Buzescu protiv Rumunije](#), br. 61302/00, presuda od 24. maja 2005. godine; [Pronina protiv Ukrajine](#), br. 63566/00, presuda od 18. jula 2006. godine; i [Tatishvili protiv Rusije](#), br. 1509/02, presuda od 22. februara 2007. godine. Pored toga, osnovna načela u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku su razrađeni i u slučajevima ovog Suda, uključujući, ali se ne ograničavajući se na: [KI22/16](#), podnosilac zahteva: *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; [KI97/16](#), podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine; [KI143/16](#), podnosilac zahteva: *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine; [KI87/18](#), podnosilac zahteva: *IF Skadiforsikring*, presuda od 27. februara 2019. godine, i [KI24/17](#), podnosilac zahteva: *Bedri Salihu*, presuda od 27. maja 2019. godine, [KI35/18](#), podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, presuda od 11. decembra 2019. godine; kao i slučaj Suda: [KI230/19](#), podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 135, [KI09/20](#), podnosilac zahteva: *"SUVA" Rechtsabteilung*, presuda od 31. maja 2021. godine, stav 55, [KI188/20](#), podnosilac zahteva: *"SUVA" Rechtsabteilung*, presuda od 14. juna 2021. godine, stav 66).
49. U principu, Sud ističe da garancije sadržane u članu 31. Ustava uključuju obavezu da sudovi daju dovoljne razloge za svoje odluke (vidi, slučaj Suda: [KI230/19](#), podnosilac zahtev: *Albert Rakipi*, gore citiran, stav 139).
50. Sud takođe naglašava da na osnovu njegove sudske prakse, koja se zasniva na sudskoj praksi ESLJP-a, prilikom ocene načela koja se odnose na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova moraju sadržavati obrazloženje na kojem se zasnivaju. Stepenu u kojem se primenjuje ova obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti konkretnog slučaja. Suštinski argumenti podnosioca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi, slično tome, predmete ESLJP-a: *Garcia Ruiz protiv Španije*, gore citiran, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, gore citiran, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, gore citiran, stav 42, vidi, takođe, slučaj Suda [KI97/16](#), podnosilac zahteva *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, stav 48; i slučaj [KI87/18](#), podnosilac zahteva *IF Skadeforsikring*, citiran u tekstu iznad, stav 48). Iako ne traži da se detaljno odgovori na svaki prigovor koji predoči podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da strane u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučujući za ishod sprovedenog postupka (vidi, predmet [Morerira Ferreira protiv Portugalije](#), br. 19808/08, presuda od 5. jula 2011. godine, stav 84 i sve tu korišćene reference; kao i slučajeve Suda [KI230/19](#), podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, gore citiran, stav 137, i [KI09/20](#), podnosilac zahteva: *"SUVA" Rechtsabteilung*, gore citiran, stav 57).
51. Pored toga, Sud se poziva i na svoju sudsku praksu u kojoj utvrđuje da obrazloženje odluke treba da navede odnos između nalaza merituma i razmatranja dokaza, s jedne strane, i pravne zaključke suda, s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavn načelo

zabrane proizvoljnosti u odlučivanju ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logičan odnos među njima (vidi, slučajeve Suda: KI 87/18, podnosilac zahteva: "IF Skadeforsikring", gore citiran, stav 44; [KI138/19](#), podnosilac zahteva: *Ibish Raci*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. decembra 2020. godine, stav 45; i slučajeve Suda KI230/19, podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, gore citiran, stav 138, iKI09/20, podnosilac zahteva: "SUVA" *Rechtsabteilung*, gore citiran, stav 58).

(ii) *Primena gore navedenih načela u okolnostima konkretnog slučaja*

52. Sud podseća da se u okolnostima konkretnog slučaja, tvrdnje podnosioca zahteva u odnosu na osporenu presudu Vrhovnog suda sastoje u činjenici da je Vrhovni sud odlučio u suprotnosti sa *lex specialis*, odnosno stavom 6, člana 26. ZOOA-a i tačkom XII Pravnog mišljenja Vrhovnog suda o kamatama, te da je osporena presuda kao takva kontradiktorna i karakteriše je neobrazloženost u pogledu momenta zatezne kamate u direktnim zahtevima za naknadu štete i visinu zatezne kamate. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da je obrazloženje presude Vrhovnog suda u suprotnosti sa činjeničnim stanjem.
53. Sud takođe primećuje da Društvo „Siguria“ u odgovoru od 13. marta 2023. godine na obaveštenje Suda o registraciji ovog zahteva, preko svog zakonskog zastupnika, tvrdi da je isto, na osnovu mišljenja medicinskog veštaka, ponudilo podnosiocu zahteva naknadu štete, uzimajući u obzir štetu u celini, i time isključio iz okolnosti plaćanja nesporne štete u vidu akontacije, ali podnosilac zahteva nije prihvatio ponudu i da bi ostvario svoja prava sledio je sudski postupak, stoga, prema njima, treba primeniti kamatnu stopu od 8% (osam odsto), kako je utvrđeno u ZOO-u.
54. U smislu gore navedenih navoda, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda u presudi [Rev. br. 197/2021], gde je istaknuto sledeće:
- “Zakonom o obligacionim odnosima je u članu 382, stav 1, propisano pravo poverioca na zateznu kamatu u slučaju da dužnik zadocni u ispunjenju obaveze. U stavu 2 istog člana je utvrđena visina zatezne kamate od osam (8%) procenata godišnje. Zatezna kamata definisana članom 26, stav 6, Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti ne može da se primeni u ovom slučaju. Ovo iz razloga što predmetni zakon u stavu 6, člana 26 izričito definiše situacije kada se to primenjuje, tačnije onda kada oštećeni prihvati ponudu osiguravajućeg društva za naknadu štete, a ono kasni sa plaćanjem naknade, i u situaciji kada osiguravajuće društvo kasni sa plaćanjem avansa za nesporni deo štete. Pošto u ovom slučaju nije reč o takvoj situaciji, onda nema mesta za primenu ove zatezne kamate, osim one koja je propisana Zakonom o obligacionim odnosima”.*
55. Sud primećuje da je Vrhovni sud isključio primenljivost stava 6 člana 26 (zateznu kamatu u visini od 12%) ZOOA-a, sa obrazloženjem da se ista primenjuje samo u slučajevima kada oštećeni prihvati ponudu osiguravajućeg društva za naknadu štete, a isto kasni sa isplatom naknade, i u situaciji kada osiguravajuće društvo kasni sa isplatom akontacije za nesporni deo štete.
56. U tom smislu, Sud se poziva na član 382, stav 2 ZOO-a, koji propisuje: *“Iznos zatezne kamate je osam procenata (8%) godišnje, osim ako nije drugačije određeno posebnim zakonom”.* Dok se prema posebnom zakonu, odnosno stavu 6, člana 26. ZOOA-a propisuje: *“U slučaju nepoštovanja utvrđenih rokova u stavu 1. ovog člana, i ne ispunjavanja obaveze za isplaćivanje avansa iz stava 4. ovog člana, odgovorni osiguratelj smatra se da je zakasnio u ispunjavanju obaveze za nadoknadu, obavezujući*

se isplati zateznu kamatu. Ova zatezna kamata isplaćuje u visini od 12% godišnje stope i obračunava se za svaki dan zakašnjenja do izmirenja prouzrokovane štete od strane odgovornog osiguratelja, počevši od dana podnošenja zahteva za nadoknadu”.

57. Sud primećuje da je Vrhovni sud 1. decembra 2020. godine na svojoj Opštoj sednici usvojio Pravno mišljenje o kamati, gde u obrazloženju njegove tačke IX, između ostalog, propisuje:

“[...] Dalje, Vrhovni sud ceni da se kamatna stopa od 12% ne može primenjivati zbog same činjenice da po odredbama gore navedenog zakona br. 04/L-018, kamatna stopa od 12% dolazi do izražaja zbog nemarnosti kompanija osiguranja, a koji se potom pojavljuju kao regresni poverioci. Iz tih razloga se treba primenjivati kamatna stopa, kao za sredstva uložena viš od godinu dana bez posebne namene od 8%, ali u zavisnosti od zakona koji je važio u vreme nastanka obligacionog odnosa”.

58. Što se tiče primenjivosti člana 26. ZOOA-a, Sud se takođe poziva na obrazloženje tačke XII Pravnog mišljenja Vrhovnog suda, koje propisuje sledeće:

“[...] Odredba gore navedenog člana uređuje dve stvari: godišnju kamatu od 12% u slučaju neblagovremenosti rokova i neispunjavanja obaveza, kao i vreme-period kada je kamata počela teći tj. od momenta podnošenja zahteva o naknadi pa do konačne isplate. Neblagovremenost rokova u tom slučaju podrazumeva nerazmatranje zahteva trećih lica u vezi naknade za lia u roku od 60 dana i nerazmatranja zahteva za naknadu imovine (materijalnu štetu) u roku od 15 dana. [...]”.

59. Sud, na osnovu opštih načela u pogledu prava na obrazloženu sudsku odluku i gore razrađenih načela, podseća da su redovni sudovi u rešavanju navoda relevantnih podnosilaca dužni da daju odgovore, između ostalog, u vezi sa onim navodima koji su bitni ili odlučni za okolnosti slučaja.

60. S tim u vezi, Sud primećuje da je u definiciji zatezne kamate „u visini od 8%“ prema stavu 2, člana 382. ZOO-a, Vrhovni sud precizirao da u pogledu visine zatezne kamate u slučaju podnosioca zahteva, stav 6, člana 26. ZOOA-a nije primenjiv.

61. Na osnovu napred navedenog, Sud smatra da je obrazloženje Vrhovnog suda u pogledu njegovog tumačenja koji će se zakon primeniti u odnosu na visinu zatezne kamate u osporenoj presudi, uspelo da objasni odnos između iznetih činjenica i primene zakona na koji se pozivao, odnosno kako dolaze u međusobnu korelaciju i kako su uticali na odluku Vrhovnog suda da potvrdi odluku nižestepenog suda i preinači odluku prvostepenog suda u pogledu utvrđivanja visine zatezne kamate.

62. Sud ponavlja da je Vrhovni sud svojom osporenom presudom rešio tvrdnje podnosioca zahteva iznete u njegovom zahtevu, te shodno tome smatra da ne proizilazi da su razvijeni postupci rezultirali „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima, što bi učinilo njihovo odlučivanje u suprotnosti sa standardima obrazložene i razumne sudske odluke (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Suda: [KI55/19](#), podnosilac zahteva: *Ramadan Osmani*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. januara 2020. godine, stav 46).

63. U tom kontekstu, Sud, na osnovu gore navedenih pojašnjenja, a posebno uzimajući u obzir tvrdnje koje je podnosilac zahteva izneo i činjenice koje je predstavio, kao i detaljno obrazloženje redovnih sudova, smatra da osporenu presudu Vrhovnog suda ne

karakteriše nedostatak obrazložene sudske odluke. Shodno tome, tvrdnja podnosioca zahteva o nedonošenju obrazložene sudske odluke u smislu člana 31. Ustava u odnosu na član 6. EKLJP-a je očigledno neosnovana, na ustavnim osnovama, usled „odsustva očigledne ili evidentne povrede“ kao što je definisano pravilom 34 (2) Poslovnika.

64. Shodno tome i u nastavku, Sud će razraditi navode podnosioca zahteva koji se odnose na doslednost sudske prakse u Vrhovnom sudu.

II. Što se tiče navoda koji se odnose na doslednost sudske prakse

65. Sud prvo ističe da je načela i uslove utvrđene od strane ESLJP-a, ovaj Sud tokom razmatranja navoda podnosioca zahteva o povredi načela pravne sigurnosti, kao rezultat kontradiktornih odluka, primenio i u svojoj sudskoj praksi (vidi, slučajeve Suda: [KI87/18](#), podnosilac zahteva “*IF Skadeforsikring*”, presuda od 27. februara 2019. godine i [KI35/18](#), podnosilac zahteva: *Bayerische Versicherungsverband*, gore citiran, [KI133/20](#), podnosilac zahteva: *Raiffeisen Bank J.S.C.*, presuda od 30. marta 2022. godine; [KI78/21](#), podnosilac zahteva: *Raiffeisen Bank J.S.C.*, presuda od 30. marta 2022. godine, gde je Sud, između ostalog, utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a zbog povrede načela pravne sigurnosti kao rezultat nedoslednosti u sudskoj praksi ESLJP-a).
66. Pozivajući se na ustanovljena načela ESLJP-a, Sud podseća da ESLJP koristi tri osnovna uslova da bi utvrdio da li navodna nedoslednost u sudskim odlukama predstavlja povredu člana 6. EKLJP-a, a koji utvrđuju sledeće: (i) da li postoje „*duboke i dugoročne*“ razlike u sudskoj praksi; (ii) da li lokalni zakon uspostavlja mehanizme koji mogu da reše takve nedoslednosti; i (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i sa kakvim efektom (u tom kontekstu, vidi slučajeve ESLJP-a: [Beian protiv Rumunije](#), (br. 1), br. 30658/05, presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37 -39; [Lupeni Grčko-katolička parohija i drugi protiv Rumunije](#), br. 76943/11, presuda od 29. novembra 2016. godine, stavovi 116 - 135; [Jordan Jordanov i drugi protiv Bugarske](#), br. 23530/02, presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49-50; [Nejdet Şahin i PerihanŞahin protiv Turske](#), br. 13279/05, presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 53; i vidi slučajeve Suda: [KI29/17](#), podnosilac zahteva: *Adem Zhegrova*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. septembra 2017. godine, stav 51; i [KI107/19](#), podnosilac zahteva: *Gafurr Bytyqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 74; [KI42/17](#), podnosilac zahteva: *Kushtrim Ibraj*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2018. godine, stav 39; [KI87/17](#), podnosilac zahteva: “*IF Skadiforsikring*”, gore citiran, stav 67; [KI35/18](#) podnosilac zahteva: “*Bayerische Versicherungsverband*”, gore citiran, stav 70).
67. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da u suštini podnosilac zahteva tvrdi da je u njegovom slučaju Vrhovni sud odlučio drugačije u pogledu visine zatezne kamate, postupajući u suprotnosti sa svojom sudskom praksom. Konkretnije, podnosilac zahteva ističe: „*Propust Vrhovnog suda da pruži adekvatno i dovoljno obrazloženje zasnovano na zakonu, takođe krši načelo pravne sigurnosti za strane i sprečava razvoj stalne prakse sudskog tumačenja o sličnim pitanjima*“. U prilog svojim argumentima, on se poziva na 3 (tri) sledeće presude Vrhovnog suda: (i) presudu [E. Rev. br. 23/2017] od 14. decembra 2017. godine; (ii) presudu [E. Rev. br. 27/2018] od 24. septembra 2018. godine; i (iii) presudu [E. Rev. br. 22/2019] od 1. avgusta 2019. godine.
68. Sud naglašava da kao rezultat nalaza o razlikama u sudskoj praksi Vrhovnog suda, odnosno povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, u jednom broju gore

citiranih slučajeva Suda, odnosno presudi u slučaju KI87/17, podnosilac zahteva: „*IF Skadiforsikring*“, i presudi u slučaju KI35/18, podnosilac zahteva: „*Bayerische Versicherungsverband*“, Vrhovni sud je na osnovu svoje nadležnosti definisane u tački 4, stav 1, člana 26. (Nadležnosti Vrhovnog suda) Zakona br. 06/L-054 o sudovima, 1. decembra 2020. godine, na svojoj Opštoj sednici, usvojio Pravno mišljenje o kamati u vezi sa primenjivim zakonom, iznosom i periodom njenog obračuna, gde je u tački IX (devet) obradio pitanje kamate u pogledu situacije regresa potraživanja po svim osnovama odgovornosti, a i u tački XII (dvanaest) utvrdio izuzetke od ovog pravila u pogledu situacije sa potraživanjima trećih lica prema osiguravajućim društvima.

69. Shodno tome, Sud, uzimajući u obzir činjenicu da su presude Vrhovnog suda na koje se poziva podnosilac zahteva u smislu njegovih navoda o razlici u sudskoj praksi poslednje navedenog donete pre Pravnog mišljenja o kamati od 1. decembra 2020. godine od strane Vrhovnog suda, smatra da u okolnostima konkretnog slučaja, osporena presuda Vrhovnog suda nije zahvaćena povredom načela pravne sigurnosti i povredom prava na pravično i nepristrasno suđenje podnosioca zahteva, kao što je zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a (vidi, slučajeve Suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na iste, o kojima je odlučeno nakon donošenja Pravnog mišljenja Vrhovnog suda: [KI74/19](#), podnosilac zahteva: „*Suva Rechtsabteilung*“, presuda od 28. aprila 2021. godine, stav 80; [KI111/19](#), podnosilac zahteva: „*Suva Rechtsabteilung*“, presuda od 28. aprila 2021. godine, stav 89; [KI188/20](#), podnosilac zahteva: „*Suva Rechtsabteilung*“, presuda od 28. aprila 2021. godine, stav 64, i [KI09/20](#), podnosilac zahteva: „*Suva Rechtsabteilung*“, presuda od 28. aprila 2021. godine),
70. Stoga, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa nedoslednošću u sudskoj praksi Vrhovnog suda očigledno neosnovani na ustavnim osnovama usled „*odsustva očigledne ili evidentne povrede*“ kao što je propisano pravilom 34 (2) Poslovnika.

Zaključak

71. Stoga i konačno, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv:
- I. U vezi sa navodom o neobrazloženoj sudskoj odluci, kao očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, zbog „*odsustva evidentne povrede*“ kao što je propisano pravilom 34 (2) Poslovnika;
  - II. U vezi sa navodom o nedoslednosti u sudskoj praksi Vrhovnog suda, kao očigledno neosnovan, na ustavnim osnovama, zbog „*odsustva evidentne povrede*“ kao što je propisano pravilom 34 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20 i 47. Zakona i u skladu sa pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, 30. avgusta 2023. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 4, člana 20. Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani